

Examenreglement @voCampus

Vaststelling CvB: 7 juni 2022
Instemming GMR: 11 juli 2022
Vaststelling wijzigingen CvB: 5 juni 2023
Instemming GMR tav wijzigingen: 13 juni 2023

TOELICHTING EXAMENREGLEMENT @VOCAMPUS

De hier volgende tekst is het examenreglement van het Bestuur van de @voCampus. Hiermee voldoet het Bestuur @voCampus aan de verplichting uit de WVO 2020 art. 2.60, lid 1.

Het examenreglement vormt de verbinding tussen wet- en regelgeving en overheidsvoorschriften enerzijds en de schoolinterne regelgeving anderzijds. Het is als zelfstandig document leesbaar, maar in geval van onduidelijkheid of waar het leidt tot interpretaties strijdig met de betreffende wet- en regelgeving zijn de teksten van de overheidsvoorschriften bepalend.

Het examenreglement bestaat uit diverse artikelen, welke, voor zover mogelijk, verwijzen naar een bijbehorend artikel in de WVO 2020 of Uitvoeringsbesluit WVO 2020 (UB-WVO 2020). Hierbij wordt er verwezen naar een letterlijk citaat [citaat WVO artikel], een selectie [selectie WVO 2020 artikel] of uitwerking [uitwerking WVO artikel]. Als een artikel inhoudelijk overeenkomt met een artikel uit de WVO of het UB-WVO 2020, maar, ter wille van de leesbaarheid tekstueel is gewijzigd, wordt dit aangegeven door 'zie UB-WVO 2020'.

Alle leerlingen in de bovenbouw wordt een examenreglement en een programma van toetsing en afsluiting ter beschikking gesteld; de [WVO](#) en het [UB-WVO](#) liggen voor leerlingen en ouders ter inzage op school en kan via de links online worden teruggevonden.

Vanwege de leesbaarheid is in dit reglement gekozen voor de mannelijke persoonsvorm. Overall waar hij/hem staat, kan ook zij/haar of hen/hun gelezen worden.

Inhoudsopgave

ALGEMENE BEPALINGEN	5
Artikel 1 Begripsbepalingen	5
Artikel 2 Toelating tot het eindexamen	6
Artikel 3 Afnemen eindexamen	6
Artikel 3a De examensecretaris	6
Artikel 3b De benoeming van de leden van de examencommissie	7
Artikel 3c De bevoegdheden van de examencommissie	7
Artikel 4 Indeling eindexamen	8
Artikel 5 Maatregelen bij onregelmatigheden	8
INHOUD VAN HET EXAMEN	9
Artikel 6 Eindexamenvakken	9
REGELING VAN HET EINDEEXAMEN	10
Artikel 7 Programma van toetsing en afsluiting	10
Artikel 8 Inrichting schoolexamen	10
Artikel 9 Schoolexamen rekenen	12
Artikel 10 Examendossier	12
Artikel 11 Te laat komen en verhindering	12
Artikel 12 Herkansing en herexamen	14
Artikel 13 Mededeling eindcijfers schoolexamen	15
Artikel 14 Onvolkomenheden en geschillenregeling	15
Artikel 15 Vervanging directeur	16
REGELING VAN HET CENTRAAL EXAMEN	17
Artikel 16 Centraal examen	17
Artikel 17 Regels omtrent het centraal examen	17
Artikel 17a Regels omtrent het gebruik van een computer tijdens het centraal examen en het schoolexamen	19
Artikel 18 Verhindering bij centraal examen	19
Artikel 19 Beoordeling centraal examen	20
Artikel 20 Beoordeling praktisch gedeelte centraal examen vmbo	20
UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING	22
Artikel 21 Vaststelling score en cijfer centraal examen	22
Artikel 22 Eindcijfer eindexamen	22
Artikel 23 Vaststelling uitslag	22
Artikel 24 Herkansing centraal examen	23
Artikel 24a Aflleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	23
Artikel 25 Diploma, cijferlijst en certificaat	23

Artikel 25	Uitslagregeling en judicium cum laude	24
OVERIGE BEPALINGEN		25
Artikel 26	Afwijking wijze van examineren	25
Artikel 27	Aanvullend reglement.....	25
Artikel 28	Bewaren examenwerk	26
Artikel 29	Spreiding voltooiing eindexamen.....	26
Artikel 30	Bezwaar- en beroepsprocedure.....	27
Artikel 31	Slotbepaling	27

EXAMENREGLEMENT VWO – HAVO – VMBO

Het navolgende examenreglement geldt voor alle examenprogramma's op de scholen van @voCampus¹ en is opgesteld in het verlengde van de wettelijke regelgeving rondom de eindexamens.

Het examenreglement treedt in werking op 1 augustus 2023 en wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld voor 1 oktober.

ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

Bevoegd gezag	Het College van Bestuur van @voCampus
Cspe	Centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak
Centraal examen	De examens die landelijk worden afgelegd en centraal worden bepaald
Digitale examinering	Het voorbereiden, afnemen en ontwikkelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur
Directeur	De rector of directeur van een school
Eindexamen	Een examen in de artikelen 11 tot en met 25 van het Eindexamenbesluit voorgeschreven vakken
Examencommissie	De examencommissie bedoeld in artikel 2.60d van de WVO 2020
Examendossier	Het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm
Examensecretaris	De examensecretaris bedoeld in artikel 3a van dit Examenreglement
Examenstof	De aan de kandidaat te stellen eisen
Examinator	Degene die belast is met het afnemen van het examen
Gecommitteerde	Een gecommitteerde als bedoeld in artikel 3.22 en 3.23 van het UB-WVO 2020
Herexamen	Het opnieuw deelnemen aan door het bevoegd gezag aangegeven vakken van het schoolexamen
Herkansing	Het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een onderdeel/-delen van het centraal examen of het schoolexamen
Inspectie	De Inspectie, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, WOT
Kandidaat	Eenieder die door het bevoegd gezag tot het [deel]eindexamen wordt toegelaten
Minister	Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
Ouders	Ouders, voogden of verzorgers
Profielwerkstuk	Het in artikel 4 lid 2 van dit eindexamenreglement bedoelde profielwerkstuk
Programma van toetsing en afsluiting (PTA)	Het programma van toetsing en afsluiting, zoals bedoeld in artikel 2.60 van de WVO 2020
School	Een school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, hoger algemeen voortgezet onderwijs, middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, en/of voor voorbereidend beroepsonderwijs
Schoolexamen	De onderdelen van het examen, waarvoor de school de opgaven produceert en het eindcijfer bepaalt

¹ De scholen die tot @voCampus behoren zijn: Canisius College, Citadel College, Dominicus College, Het Rijks vmbo, Joris Mavo, Kandinsky College Nijmegen, Kandinsky College Molenhoek, Maaswaal College, Mondial College, NSG Groenewoud, Pax Christi College, Pontem College, SSGN, Stedelijk Gymnasium Nijmegen.

Tijdvak	Het centraal examen voor de scholen voor voortgezet onderwijs kent een eerste, tweede en derde tijdvak, waarin de eindexamens afgenomen worden [Artikel 2.56, lid 1 en 2, van de WVO 2020]. Voor de digitale en flexibele examens van het vmbo-b/-k geldt dat het bevoegd gezag zelf de afnametijdstippen bepaald. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van het examenjaar [Artikel 3.17, lid 2, van het UB-WVO 2020]. Overall waar tijdvak wordt geschreven dient deze periode voor het vmbo in acht te worden genomen.
Toets	Een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht
Vakken	Algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programma delen

Artikel 2 Toelating tot het eindexamen [Zie artikel 2.51 WVO]
Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van een school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.

1. Een leerling kan worden teruggetrokken van en/of uitgesloten van het centraal examen in de volgende gevallen:
 - Op nadrukkelijk eigen verzoek van de leerling (en met toestemming van ouders/verzorgers als de leerling jonger is dan 18 jaar);
 - Als de leerling het programma van toetsing en afsluiting (pta) nog niet volledig heeft afgerond en de directeur van de school geen reden ziet om het pta na aanvang van het eerste tijdvak, doch uiterlijk drie dagen voor aanvang van een volgend tijdvak af te ronden, bijvoorbeeld in geval van ziekte of andere omstandigheden buiten leerling;
 - Bij een onregelmatigheid zoals plagiaat, spieken, afwezigheid zonder geldige reden bij schoolexamen en/of centraal examen, niet voldoen aan een deadline voor het profielwerkstuk of sectorwerkstuk zonder geldige reden, etc.
2. Het bevoegd gezag kan tot het eindexamen kandidaten toelaten die niet als leerling van de school zijn ingeschreven, met inachtneming van artikel 2.51, lid 2 van de WVO 2020.

Artikel 3 Afnemen eindexamen [Zie WVO 2020 artikel 2.51]

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.

Artikel 3a De examensecretaris [Zie WVO artikel 2.51a]

1. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.

2. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij:
 - het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen bedoeld in het eerste lid;
 - de uitvoering van het examenreglement;
 - de uitvoering van het programma van toetsing en de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens.
3. De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
4. De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
5. De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 3b De benoeming van de leden van de examencommissie [Zie WVO 2020 artikel 2.60d]

1. De directeur van een school voor voortgezet onderwijs:
 - stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - benoemt de leden van de examencommissie; en
 - draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - leden van het bevoegd gezag;
 - de directeur van de school;
 - leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
 - leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - de desbetreffende schoolsoort;
 - de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - de kwaliteit van examinering, zowel v.w.b. de schoolexamens als de centrale examens.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

Artikel 3c De bevoegdheden van de examencommissie [Zie WVO 2020 artikel 2.60e]

1. De directeur stelt een examencommissie in en regelt de werkzaamheden van deze commissie.
2. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - het opstellen van een voorstel voor een examenreglement;
 - het jaarlijks opstellen van een kader voor het programma van toetsing en afsluiting;
 - het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling

- van het schoolexamen; en
 - overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
3. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
 4. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
 5. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
 6. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs.

Artikel 4 Indeling eindexamen [WVO 2020 artikel 2.53 en UB-WVO artikel 3.1 t/m 3.4]

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen (SE), uit een centraal examen (CE), dan wel uit een schoolexamen en een centraal examen.
2. Het schoolexamen vwo, havo, vmbo-t en vmbo-g omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
3. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
4. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.
5. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.

Artikel 5 Maatregelen bij onregelmatigheden [WVO 2020 artikel 2.61, 2.63 en 2.64 en UB-WVO 3.58 en 3.59]

1. De directeur kan maatregelen nemen indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het schoolexamen of van het centraal examen, dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling, aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt of zonder geldige reden afwezig is. Het bij zich dragen tijdens het school- of centraal examen van een mobiele telefoon of hiermee vergelijkbare elektronische apparatuur kan als een onregelmatigheid worden gezien.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. Het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen, of het centraal examen,
 - b. Het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen, of het centraal examen,
 - c. Het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen, of het centraal examen,

- d. Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal eindexamen.
3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordiger(s) van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de Centrale commissie van Beroep voor Eindexamens regio Nijmegen, Postbus 40020, 6504 AA Nijmegen. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingediend. De voorzitter van de Commissie bepaalt op zo kort mogelijke termijn na ontvangst van het beroepsschrift plaats, dag en uur van de zitting, waarop de behandeling van het beroep zal plaatsvinden. Daar worden de partijen op zo kort mogelijke termijn van op de hoogte gesteld. Ook de samenstelling van de Commissie wordt daarbij bekend gemaakt. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen 2 weken na de instelling van het beroep een uitspraak, tenzij zij de termijn (met redenen omkleed) heeft verlengd met maximaal twee weken. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de rector en aan de inspectie.

Het reglement van de Centrale Commissie van Beroep voor Eindexamens regio Nijmegen is op te vragen bij het bestuur van de @voCampus.

INHOUD VAN HET EXAMEN

Artikel 6 Eindexamenvakken [WVO2020 2.53]

1. De kandidaten kiezen, met inachtneming van het bepaalde in artikel 2.53 van de WVO 2020, in welke vakken of andere programmaonderdelen zij eindexamen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag, al dan niet in samenwerking met het bevoegd gezag van een of meer andere scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Voor wie niet als kandidaat is ingeschreven, geldt deze keuze voor zover het bevoegd gezag hen tot het examen in die vakken toelaat.
2. De kandidaten kunnen, voor zover de directeur hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen.

REGELING VAN HET EINDEEXAMEN

Artikel 7 Programma van toetsing en afsluiting [Artikel 2.60 WVO 2020]

1. Jaarlijks vóór 1 oktober wordt per school door de directeur een programma van toetsing en afsluiting [PTA] vastgesteld, waarin de regeling van het schoolexamen beschreven staat, conform artikel 31a van het Eindexamenbesluit.
2. Het PTA bestaat uit een algemeen gedeelte en een specifiek gedeelte.

In het algemene gedeelte staat aangegeven:

- a. Door welke functionaris de directeur zich in zaken het eindexamen betreffende kan laten vervangen [artikel 15 van dit eindexamenreglement]
- b. Welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst
- c. De tijdvakken/periodes waarbinnen de toetsen en de herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden
- d. Op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen tot stand komt
- e. De regels met betrekking tot herkansing en herexamen [aantal, voorwaarden, vorm]
- f. De regels met betrekking tot te laat komen, verhindering en onvolkomenheden tijdens het schoolexamen
- g. De regels met betrekking tot vorm en beheer van het examendossier

In het specifiek gedeelte staat aangegeven:

- a. Het programma per vak, gespecificeerd per onderdeel van dat vak
 - b. De duur en de planning van de toetsen en herkansingen
 - c. De wijze waarop elk onderdeel wordt getoetst en herkanst daaronder begrepen praktische opdrachten, handelingsdelen en profielwerkstuk
 - d. De wijze waarop elke onderdeel beoordeeld wordt, daaronder begrepen praktische opdrachten, handelingsdelen en profielwerkstuk
 - e. De weging van de onderdelen van het schoolexamen en de berekening van het eindresultaat
3. Het vastgestelde examenreglement en PTA worden jaarlijks voor 1 oktober toegestuurd aan de inspectie en beschikbaar gesteld aan de leerlingen.

Artikel 8 Inrichting schoolexamen [Artikel 2.55 WVO 2020, UB-WVO 3.11-3.16]

1. Het schoolexamen wordt gehouden overeenkomstig hetgeen voor elk vak afzonderlijk in het programma van toetsing en afsluiting is aangegeven. Het schoolexamen wordt in een examendossier vastgelegd.
2. Het schoolexamen havo en vmbo is gespreid over twee schooljaren en het schoolexamen vwo is gespreid over drie schooljaren.
3. Het schoolexamen moet uiterlijk tien werkdagen voor aanvang van het eerste tijdvak zijn afgesloten artikel 2.55 lid 2 WVO 2020, danwel tien werkdagen voor de afname van het examen waarop het schoolexamen betrekking heeft, in het geval van digitale en flexibele examens [toepassing artikel 3.17 UB-WVO 2020].
4. In afwijking van lid 3 kan het bevoegd gezag een kandidaat die ten

gevolg van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.

5. In verdere afwijking van het voorgaande lid van dit artikel geldt voor vbo dat het schoolexamen voor de vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd en voor zover van toepassing het profielwerkstuk uiterlijk moeten zijn afgesloten een week voordat de eindexamenuitslag wordt vastgesteld. De uiterste inleverdatum van het profielwerkstuk wordt door de school vastgesteld in relatie tot de jaarplanning.
6. Als een kandidaat het schoolexamen voor een of meer vakken van het centraal examen door buitengewone omstandigheden, ter beoordeling van de directeur, niet op tijd heeft afgerond, wordt hij uitsluitend voor die vakken verwezen naar het tweede en eventueel het derde tijdvak.
7. De examinator stelt de kandidaat zo spoedig mogelijk, en conform interne richtlijnen, in kennis van iedere beoordeling die bij het behalen van het eindoordeel over een kandidaat meetelt.
8. Het cijfer van een schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopend van 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers met één decimaal. Het eindcijfer van het schoolexamen [eveneens uit een schaal van 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers met één decimaal] is het gewogen gemiddelde van beoordelingen voor de verschillende onderdelen waaruit het schoolexamen van een vak bestaat. In het programma van toetsing en afsluiting is per vak een regeling opgenomen, waarbij aan de beoordelingen van de verschillende onderdelen een bepaald gewicht wordt toegekend.
 - a. Indien het een vak betreft dat een centraal examen kent, en het gemiddelde een cijfer van meer dan één decimaal is, wordt het cijfer op één decimaal nauwkeurig afgerond, met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd, indien de tweede decimaal vóór de afronding 5 of hoger was.
 - b. Als het een vak betreft dat geen centraal examen kent, dan wordt het decimaallose eindcijfer vervolgens als volgt bepaald: het cijfer voor de komma wordt met 1 verhoogd als de eerste decimaal 5 of hoger was.Indien een kandidaat in één vak door twee of meer leraren is geëxamineerd, bepalen deze in onderling overleg het cijfer voor de toets van het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen. Het combinatiecijfer wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de afgeronde eindcijfers van de vakken die worden meegenomen in het combinatiecijfer.
9. In afwijking van het achtste lid worden het vak lichamelijke opvoeding en, alleen binnen het vmbo, de kunstvakken, uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel beoordeeld met een 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken zoals blijkend uit het examendossier [Artikel 3.13 lid 2 UB-WVO 2020].

10. In afwijking van het achtste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met "voldoende" of "goed". Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk wordt in het vmbo beoordeeld door tenminste twee examinatoren die de kandidaat hebben begeleid bij de totstandkoming van het profielwerkstuk [Artikel 3.14 UB-WVO 2020].

Artikel 9 Schoolexamen rekenen [Zie UB-WVO Artikel 10.3]

Voor kandidaten die geen eindexamen doen in wiskunde, geldt de verplichting om het schoolexamen rekenen te maken.

Het cijfer behaald voor het schoolexamen rekenen telt niet mee in de slaag-zakregeling, en wordt niet op de cijferlijst vermeld. De kandidaat krijgt een certificaat waarop het cijfer van het schoolexamen rekenen vermeld staat.

Artikel 10 Examendossier [UB-WVO Artikel 3.11]

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo-t en vmbo-g omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

Artikel 11 Te laat komen en verhindering

1.
 - a. Alle kandidaten zijn verplicht, alle voor hen vastgestelde onderdelen van het schoolexamen af te leggen.
 - b. Als een kandidaat zich aan enig onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het schoolexamen afwezig is, dan is er sprake van een onregelmatigheid en zijn de bepalingen van artikel 5 van dit eindexamenreglement van toepassing.
2. Een kandidaat dient ervoor te zorgen, dat hij bij elk onderdeel van het schoolexamen van elk van zijn eindexamenvakken op tijd aanwezig is.
3. Nadere bepalingen bij te laat komen:
 - a. Komt een kandidaat te laat bij een schriftelijk onderdeel van het schoolexamen dan mag hij uiterlijk tot een half uur na aanvang nog worden toegelaten tenzij de directeur anders beslist. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt.
 - b. Komt een kandidaat te laat bij de voorbereiding van een mondeling af te leggen onderdeel dan mag hij in de resterende tijd zich alsnog voorbereiden. Verschijnt hij in het geheel niet bij de voorbereiding, dan moet het onderdeel zonder voorbereiding worden afgelegd.
 - c. Bij te laat komen bij een mondeling onderdeel of luistertoets van het schoolexamen wordt dit niet meer afgenomen [zie lid 1 van dit artikel; artikel 5 is van toepassing].
 - d. In gevallen waarbij tijdig melding wordt gedaan aan de directeur beslist deze over de verdere gang van zaken.

4. Indien een kandidaat door ziekte of een andere dwingende reden, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat of zijn wettelijke vertegenwoordiger, verhinderd is aan een onderdeel van het schoolexamen deel te nemen, stelt hij of zijn wettelijke vertegenwoordiger de directeur of de secretaris van het eindexamen van de afdeling waartoe de betrokken kandidaat behoort, zo vroeg mogelijk vóór de aanvang van bedoelde toets, of ander onderdeel van het schoolexamen, in kennis van deze verhindering en de reden[en] daarvoor.

Deze mededeling moet zo spoedig mogelijk worden gevolgd door een aan de directeur gerichte ondertekende brief of mail, die binnen vijf dagen ontvangen moet zijn. En waarin vermeld staat:

- a. Naam en adres van de kandidaat;
 - b. Datum van de gemiste toets en het desbetreffende vak;
 - c. De reden van de verhindering;
 - d. De reden van de afwezigheid;
 - e. In geval van een andere dringende reden voor de afwezigheid dan ziekte of ongeval: een duidelijke omschrijving van die reden of oorzaak.
5. Indien het bericht van verhindering als bedoeld in lid 4 niet vóór aanvang van het onderdeel van het schoolexamen wordt gegeven, dient de kandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger tevens genoegzame bewijzen te leveren van de onmogelijkheid vóór aanvang van het onderdeel van het schoolexamen bedoeld bericht te geven; zonder deze bewijzen wordt de afwezigheid gezien als een onregelmatigheid [zie ook lid 1 van dit artikel].
 6. De directeur kan voor het beoordelen van de geldigheid van de reden van de afwezigheid het overleggen van nadere bewijsstukken verlangen, bijvoorbeeld naam, adres en telefoonnummer van de geconsulteerde arts.
 7. De directeur onderzoekt de mogelijkheid om de kandidaat volgens de geldende regels op de vastgestelde tijd, maar op een andere dan de vastgestelde plaats, het onderdeel van het schoolexamen te laten afleggen. Is naar zijn oordeel deze mogelijkheid in redelijkheid aanwezig, dan wordt aan de kandidaat geen uitstel van bedoeld onderdeel van het schoolexamen toegestaan.
 8. Indien de directeur ervan overtuigd is dat de kandidaat geen mogelijkheid had om een onderdeel van het schoolexamen op de vastgestelde plaats en tijd af te leggen, dan wordt de kandidaat de gelegenheid geboden een extra herkansing voor het betreffende onderdeel op een ander moment af te leggen.
 9. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de toezichthouder of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de directeur of de secretaris van het examen, de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, behoudt het tot dan toe gemaakte werk zijn geldigheid. Uitsluitend in bijzondere gevallen kan de directeur de inspectie verzoeken het gemaakte werk ongeldig te verklaren. Een kandidaat die vóór de zitting onwel is, dient altijd contact met de directeur op te nemen over wel of geen deelname aan de zitting. Een kandidaat die tijdens een zitting

onwel wordt, dient dit altijd aan de surveillant te melden. Achteraf wordt een beroep op onwelzijn niet geaccepteerd.

10. In bijzondere gevallen kan de directeur besluiten een in het PTA vastgesteld onderdeel van het schoolexamen uit te stellen voor alle daarbij betrokken kandidaten.
11. In het kader van dit artikel wordt het inleveren van een praktische opdracht, een handelingsdeel of sector- dan wel profielwerkstuk gelijkgesteld met het deelnemen aan een onderdeel van het schoolexamen. Overschrijding van de inleverdatum wordt gelijkgesteld met afwezigheid bij een onderdeel van het schoolexamen. De directeur beoordeelt de geldigheid van de reden van de overschrijding en beslist over de maatregelen; artikel 5 van dit eindexamenreglement is van toepassing.
12. Technische mankementen [bijv. defecte printers] gelden niet als excuus voor het te laat inleveren.

Artikel 12 Herkansing en herexamen

1.
 - a. Een kandidaat die examen aflegt, heeft het recht aan herkansingen voor toetsen en onderdelen van het schoolexamen deel te nemen.
 - b. Een school kan bepalen dat bepaalde toetsen of onderdelen uit het schoolexamen niet kunnen worden herkanst. Dit dient vastgelegd te zijn in het PTA.
 - c. De school bepaalt het aantal herkansingen per leerjaar en onder welke voorwaarden deze herkansingen kunnen worden afgelegd. Dit aantal herkansingen en de betrokken voorwaarden worden vermeld in het PTA.
 - d. Indien een kandidaat geen gebruik maakt van de herkansingen in een leerjaar, dan vervalt het recht op deze herkansingen na het afsluiten van het desbetreffende leerjaar.
 - e. Ook een kandidaat die zonder legitieme reden afwezig is of te laat komt bij een onderdeel van het schoolexamen kan het gemiste onderdeel alsnog afleggen binnen de normale herkansingsregels van de school, mits de schoolorganisatie dit toelaat. Hij verbruikt hiermee een herkansingsmogelijkheid.
 - f. In bijzondere gevallen kan de directeur extra herkansingen toekennen [zie artikel 11 van dit eindexamenreglement].
2.
 - a. Als een kandidaat voor enig onderdeel van het schoolexamen aan een herkansing deelneemt, wordt bij de bepaling van het eindcijfer voor het schoolexamen voor het desbetreffende vak de hoogste van de beoordelingen, bij het oorspronkelijke schoolexamen en bij de herkansing behaald, meegeteld.
 - b. De kandidaat moet zelf, binnen het bestaande tijdschema van de school, schriftelijk te kennen geven, dat hij voor een herkansing, overeenkomstig de onder lid 1 van dit artikel genoemde voorwaarden, in aanmerking wil komen.
 - c. De directeur bepaalt, zo nodig na overleg met de examinator van het desbetreffende vak, op welk tijdstip de herkansing voor een bepaald onderdeel van dat vak zal plaatsvinden. Dit tijdstip wordt tijdig aan de belanghebbende kandidaten meegedeeld.

3. De directeur kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de directeur dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen bevat door de directeur aangegeven onderdelen van het examenprogramma [Artikel 3.16 UB-WVO, lid 3]. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het herexamen van het schoolexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het oorspronkelijke schoolexamen en het herexamen geldt als definitief eindcijfer.
4. In het PTA is aangegeven of, en zo ja hoe, er herexamen gedaan kan worden in vakken met uitsluitend een schoolexamen.

Artikel 13 Mededeling eindcijfers schoolexamen [Artikel 3.15 UB-WVO]

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de directeur aan de kandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
 - a. Een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier, bedoeld in artikel 35c van het eindexamenbesluit;
 - b. Een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
 - c. De beoordeling voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
 - d. De beoordeling van het profielwerkstuk.
2. De directeur en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
3. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde beoordelingen.

Artikel 14 Onvolkomenheden en geschillenregeling

1. Indien een kandidaat tijdens de afname van een onderdeel van het schoolexamen meent te worden benadeeld door onvolkomenheden zoals het uitvallen van een koptelefoon bij een luistertoets of een onjuiste vraagstelling in de opgaven, dient hij dit te melden bij de surveillant. Indien een onvolkomenheid na afloop van het onderdeel wordt geconstateerd, dan dient de kandidaat dit binnen 2 werkdagen te melden bij de betrokken examinator.
2. Na de melding aan de surveillant, respectievelijk de examinator, worden na onderzoek zo nodig maatregelen getroffen. Die maatregelen worden genomen door de directeur. Mededeling hiervan geschiedt schriftelijk door de directeur binnen 5 werkdagen.
3. Een kandidaat die het niet eens is met de getroffen maatregelen, dan wel om andere redenen het niet eens is met de gang van zaken bij een bepaald onderdeel van het schoolexamen, kan conform artikel 30 van dit reglement binnen 6 weken na schriftelijke bekendmaking van het standpunt van de directeur hiertegen bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag met kopie aan de directeur. Dit bezwaar heeft geen opschortende werking.

Artikel 15 Vervanging directeur

De directeur kan zich in zaken het eindexamen betreffende laten vervangen. Dit is indien van toepassing nader geregeld in het PTA.

REGELING VAN HET CENTRAAL EXAMEN

Artikel 16 Centraal examen

- a. Het schoolexamen dient te zijn afgesloten alvorens een kandidaat kan worden toegelaten tot het centraal examen [zie ook artikel 8 lid 3, 4 en 5 van dit examenreglement voor uitzonderingen op deze regel].
- b. Het centraal examen wordt afgenomen conform het bepaalde in artikel 2.56 van de WVO 2020.

Artikel 17 Regels omtrent het centraal examen [Artikel 3.19-3.20 UB-WVO]

1. De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven van het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van het examen waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. Voor de aanvang van elk examen controleert de directeur, of de door hem aangewezen vervanger, of elke kandidaat aanwezig is.
3. De directeur van de school draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Kort voor of bij de aanvang van het examen worden de zich op de/het pakket[ten] bevindende en daarvoor aangewezen gegevens door de directeur of diens vervanger opgelezen. Nadat deze gegevens in orde zijn bevonden, opent de directeur of diens vervanger de/het pakket[ten] in tegenwoordigheid van de kandidaten.
5. Na het openen van de/het pakket[ten] met opgaven mag geen enkele mededeling over het werk aan de kandidaten worden gedaan, tenzij mededelingen door het CvTE aan de school zijn verstrekt.
6. Onmiddellijk na het openen van de/het pakket[ten], worden de opgaven uitgedeeld en heerst er absolute stilte.
7. Zij die bij het examen toezicht houden, maken over het verloop van het examen een proces- verbaal op.
Het proces-verbaal bevat tenminste plaats en tijd van afname van het examen; namen van de toezichthouders en van degene die het pakket met opgaven geopende heeft; het geëxamineerde vak; en de namen van de deelnemende kandidaten. Aangetekend wordt welke kandidaten afwezig zijn; het tijdstip van binnenkomen als een kandidaat te laat is en het tijdstip van vertrek van de kandidaten. Ook wordt aangetekend of een kandidaat van een afwijkende wijze van examineren ingevolge artikel 55 van het Eindexamenbesluit [zie artikel 26 van dit examenreglement] gebruik maakt. Het proces-verbaal wordt ondertekend door de toezichthouders en degene die het pakket met opgaven opende.
8. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de examenzitting tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert het werk in uiterlijk op het aangegeven eindtijdstip van deze examenzitting.

9. Gedurende het examen worden de opgaven niet buiten de examenlokalen gebracht.
10. Indien de minister nadere richtlijnen ten aanzien van de in het voorgaande lid aangegeven handelwijze verstrekt, dan wordt gehandeld naar deze richtlijnen.
11. Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven ander papier verstrekt wordt. Dit geldt ook voor kladpapier.
12. De kandidaat vermeldt zijn naam en examennummer op het verstrekte papier.
13.
 - a. In het examenlokaal zijn de hulpmiddelen aanwezig waarvan het gebruik door de CvTE is toegestaan; andere mogen niet meegenomen of gebruikt worden. Over het meenemen van hulpmiddelen, die niet op school gebruikt worden, maar wel toegestaan zijn door CvTE dient de kandidaat tevoren in contact te treden met de directeur.
 - b. In het examenlokaal mogen geen jassen en tassen worden meegenomen. Hetzelfde geldt voor elektronische communicatiemiddelen zoals mobiele telefoonapparaten en smartwatches. Op de tafels mogen geen etuis of hoezen van rekenmachines of andere apparatuur aanwezig zijn.
 - c. Het gezamenlijk gebruik van de onder artikel 17 lid 13 sub a bedoelde hulpmiddelen of het onderling lenen is niet toegestaan.
14.
 - a. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming van degenen die toezicht houden, het examenlokaal te verlaten.
 - b. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten.
In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur, of de door hem aangewezen vervanger, of de kandidaat het werk mag hervatten. Indien dat zo is, kan de gemiste tijd aan het eind van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur, de inspecteur van onderwijs gehoord hebbende, beslissen dat het gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag dan in het tweede tijdvak dan wel het derde tijdvak van het centraal examen in het gemiste [onderdeel van een] vak opnieuw examen doen.
15. De kandidaat levert zijn werk in bij één van de toezichthouders. Aan het eind van de zitting controleert één van de toezichthouders of alle kandidaten hun werk hebben ingeleverd.
16. Voor aanvang van het examen maakt de directeur of diens vervanger de kandidaten nadrukkelijk opmerkzaam op de voorschriften vastgelegd in dit eindexamenreglement.
17. Indien een kandidaat zich bij het schriftelijk examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, is artikel 5 van dit eindexamenreglement van toepassing.
18. Indien de directeur besluit een nieuw examen te laten afleggen, geschiedt dit door verwijzing naar het tweede of derde tijdvak.
19. Aan het einde van de zitting blijven de kandidaten zitten, totdat een

toezichthouder het sein geeft om op te staan en het examenlokaal te verlaten.

20. Bij digitale examinering worden de bepalingen, bedoeld in lid 4, 5, en 6 van dit artikel, digitaal verricht. Voor deze examens wordt tevens een uitzondering gemaakt op de bepalingen in lid 11 en 12 van dit artikel.

Artikel 17a Regels omtrent het gebruik van een computer tijdens het centraal examen en het schoolexamen

1. Kandidaten die gebruik maken van een computer bij het maken van het school- en/of centraal examen, dienen hun werk op te slaan op een door de school ter beschikking te stellen USB- stick.
2. Op de in lid 1 bedoelde computer zijn geen andere programma's actief dan die, die vermeld zijn op een door de directeur vastgestelde bijlage bij het PTA.
3. Gebruik van andere dan de in lid 2 bedoelde programma's, of van overige niet toegestane digitale hulpmiddelen is een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 5.
4. De kandidaat vermeldt zijn naam en examenummer op iedere pagina van het door hem in te leveren werk.
5. Na afsluiting van de zitting wordt het werk uitgeprint, en ondertekend door de kandidaat en een van de toezichthouders.
6. In het PTA kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze waarop het werk wordt uitgereikt en ingenomen.

Artikel 18 Verhinderung bij centraal examen [Artikel 3.29 en 3.30 UB-WVO]

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen te voltooien. Artikel 11 lid 1, 6, 7, 8 en 9 van dit eindexamenreglement zijn overeenkomstig van toepassing, met dien verstande dat in geval van examinering op een andere dan de vastgestelde plaats overleg met de inspectie vereist.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor examens zijn examen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij het College voor examens. In dat geval deelt de directeur aan het College mee welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet:
 - a. Dat ten behoeve van de kandidaat op grond van artikel 3.55 UB-WVO 2020, toestemming is verleend dat met betrekking tot het vak Nederlandse taal- en letterkunde dan wel tot het vak Nederlandse taal of tot enig vak, waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis

- is, wordt afgeweken van de voorschriften;
- b. Dat ten behoeve van de gehandicapte kandidaat op grond van artikel 3.54, lid 1, UB-WVO 2020, toestemming is verleend dat hij het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan zijn mogelijkheden.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor examens het resultaat mee aan de directeur.

Artikel 19 Beoordeling centraal examen [Artikel 3.21 en 3.24 UB-WVO 2020]

1. De directeur doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator in het desbetreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij beoordelingsnormen toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de directeur.
2. De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan de betrokken gecommiteerde dan wel de tweede examinerator toekomen.
3. De gecommiteerde dan wel de tweede examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe. Daarnaast voegt de gecommiteerde bij het gecorrigeerde werk, de verklaring betreffende het gecorrigeerde werk, welke mede ondertekend is door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.

Artikel 20 Beoordeling praktisch gedeelte centraal examen vmbo [Artikel 3.26-3.27 UB-WVO]

1. De directeur draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinerator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinerator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College van Examens gegeven richtlijnen. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij toe de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College van examens. De examinerator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de directeur.
2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige of een andere examinerator van de school zijn. De tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het

eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De directeur overhandigt de tweede examiner daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid.

UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 21 Vaststelling score en cijfer centraal examen [Artikel 3.25 UB-WVO 2020]

- a. De examinerator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinerator stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
- b. De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 22 Eindcijfer eindexamen [Zie artikel 3.32 UB-WVO]

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De directeur bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Als de uitkomst van de berekening bedoeld in de eerste of tweede volzin geen geheel getal is, wordt afgerond naar beneden indien de eerste decimaal achter de komma een 4 of lager is en afgerond naar boven indien deze decimaal een 5 of hoger is.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer van het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 23 Vaststelling uitslag [Zie artikel 2.57 WVO 2020 en artikel 3.33 UB-WVO 2020]

1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in het Eindexamenbesluit.
2. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen uit alle eindcijfers van de vakken waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op de lijst vermelde vakken een eindexamen vormen als bedoeld in de artikelen 3.1 t/m 3.7 UB-WVO 2020.
3. De uitslag luidt 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
4. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen het eindcijfer van één of meer vakken niet bij de bepaling van de uitslag, na overleg met de kandidaat.
5. De kandidaat toont in voorkomend geval ten genoegen van de directeur aan dat hij recht heeft op een vrijstelling op grond van artikel 3.8 UB-WVO.

Artikel 24 Herkansing centraal examen [Zie artikel 3.38 en 3.39 UB-WVO 2020]

1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de eindcijfers zijn besluit bekend gemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 3.29, eerste lid, UB-WVO 2020 van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen.
2. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De kandidaat stelt de directeur vóór een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
4. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
5. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.
6. Het eerste tot en met het vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in het examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als één of meer dealexamens aflegt, oefent het in het eerste en tweede lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 24a Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau [Artikel 3.37 UB-WVO 2020]

Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de directeur de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

Artikel 25 Diploma, cijferlijst en certificaat [Zie artikel 2.58 WVO-2020 en 3.40, 3.46, 3.50]

1. De minister stelt het model van het diploma, de cijferlijst en het certificaat vast.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit welke is ingevuld volgens de voorschriften vermeld in artikel 3.40 lid 1 UB-WVO 2020.
3. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor examens, een diploma uit, waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is de leerweg vermeld die bij

de uitslag is betrokken.

4. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
 - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en
 - b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met 'goed' of 'voldoende' [Artikel 3.50 UB-WVO 2020].
5. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste samen een eindexamen vormen, worden deze op de cijferlijst vermeld, behoudens bezwaar van de kandidaat [Artikel 3.40, lid 2, UB-WVO 2020].
6. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de directeur er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin datzelfde jaar deeleindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst [Artikel 3.40, lid 4, UB-WVO 2020].
7. De directeur reikt aan een kandidaat van een school voor mavo of een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, die geslaagd is voor het examen vmbo gemengde leerweg en bovendien examen heeft gedaan in het algemene vak, en met het meetellen hiervan voldoet aan artikel 3.35 UB-WVO 2020 betreffende de theoretische leerweg, het diploma vmbo theoretische leerweg uit. Het beroepsgerichte vak wordt als extra vak vermeld.
8. De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's, de cijferlijsten en de certificaten.

Artikel 25 Uitslagregeling en judicium cum laude [Artikel 3.34, 3.35]

1. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen in een van de leerwegen van het vmbo indien hij voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 3.35 UB-WVO 2020.
2. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo of havo indien hij voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 3.34 UB-WVO 2020.
3. Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen in een van de leerwegen van het vmbo, vwo of havo met toekenning van het judicium cum laude indien hij tevens voldoet aan de voorwaarden respectievelijk genoemd in artikel 3.48 en 3.47 UB-WVO 2020.

OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 26 Afwijking wijze van examineren [artikel 3.54 en 3.55 UB-WVO 2020]

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij er sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundig psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten;
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. Het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. Het vak Nederlandse taal;
 - c. Enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van dit artikel wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 27 Aanvullend reglement

1. De directeur van de school kan een aanvullend reglement opstellen dat geacht wordt deel uit te maken van dit examenreglement. Dit aanvullend reglement bevat aanvullende voorschriften en informatie ten behoeve van allen die betrokken zijn bij het examen dat wordt afgenomen door de school. Deze voorschriften mogen niet in strijd zijn met de WVO 2020, UB-WVO 2020 noch met

dit eindexamenreglement.

2. Het aanvullend reglement is opgenomen in het PTA van de school.

Artikel 28 Bewaren examenwerk [Artikel 3.30 en 3.31, lid 6, UB-WVO]

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De directeur draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school. Na afloop van deze periode wordt het werk vernietigd.
3. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij het College voor toetsen en examens.

Artikel 29 Spreiding voltooiing eindexamen [Artikel 3.56 UB-WVO]

1. De directeur kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomende gevallen het schoolexamen, gespreid over twee opeenvolgende schooljaren worden afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De directeur geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 51 van het Eindexamenbesluit, eerste tot en met vierde lid, is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De directeur en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen met overeenkomstige toepassing van artikel 3.34 of 3.35 van het UB-WVO 2020.

Artikel 30 Bezwaar- en beroepsprocedure

1. Indien een examenkandidaat zich ten aanzien van enig deel van het schoolexamen of van het centraal examen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt of zonder geldige reden afwezig is, treedt artikel 5 van dit eindexamenreglement in werking. Beroep tegen de besluiten ingevolge artikel 5 is in het artikel zelf geregeld en valt buiten de hieronder uitgewerkte bezwaarprocedure. Het beroep wordt wel behandeld door dezelfde commissie van bezwaar en beroep.
2. Indien een kandidaat het niet eens is met een besluit of de gang van zaken rond het eindexamen zonder dat artikel 5 van dit eindexamenreglement van toepassing is, kan bezwaar ingediend worden bij het bestuur van de @voCampus.
3. Bezwaar dient schriftelijk te worden ingediend nadat het besluit aan de kandidaat is bekend gemaakt. Het bestuur neemt een beslissing op bezwaar binne zes weken na indiening van het bezaar na advies van de commissie van bezwaar en beroep ingewonnen te hebben. De termijn kan met vier weken verlengd worden.

Artikel 31 Slotbepaling

1. In alle gevallen, waarin noch de WVO 2020, noch het UB-WVO, noch dit Examenreglement voorziet, beslist de directeur. De bezwaar- en beroepsprocedure is van toepassing.
2. Indien enig artikel van dit reglement strijdig is met een bepaling van de WVO 2020 of UB-WVO 2020, prevaleert de bepaling van de WVO 2020, danwel het UB-WVO 2020.

Addendum van NSG Groenewoud

bij Examenreglement @voCampus

voor schooljaar 2023-2024

INLEIDING

Het NSG Groenewoud Addendum is een toevoegsel aan het examenreglement @voCampus.

Omdat dit examenreglement is opgesteld voor de hele scholengroep @voCampus en deze scholengroep ook leergangen verzorgt die niet op NSG Groenewoud zijn vertegenwoordigd, zijn er onderdelen in het reglement te vinden die niet of deels van toepassing zijn.

Ook kan het voorkomen dat een artikel ons inziens verduidelijking behoeft.

Verder zijn er twee artikelen toegevoegd ter aanvulling.

In dit addendum zijn de betreffende artikelen genoemd met korte toelichting.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Bevoegd gezag	Het college van bestuur van @voCampus, vertegenwoordigd door de rector.
Combinatiecijfer	Het combinatiecijfer op havo en vwo is het rekenkundig gemiddelde van de vakken maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (CKV) en het profielwerkstuk.
Cspe	Op NSG Groenewoud hebben we deze vorm van examineren niet omdat deze niet voorkomt op de leerwegen vwo, havo en vmbo-t. Wel kent NSG Groenewoud een Cpe. Dit is het Centraal Praktisch Eindexamen, onderdeel van het Centraal Eindexamen voor de vakken tekenen en handvaardigheid.
Digitale examinering	Deze vorm van examinering tijdens het centraal examen is op NSG Groenewoud op dit moment alleen voor het examenvak muziek van toepassing.
Herexamen	Voor een aantal vakken die afgesloten worden binnen het schoolexamen (en dus geen centraal examen hebben) geldt een herexamen-mogelijkheid. Deze regeling en voor welke vakken die is, staat beschreven in het Algemeen deel van het Programma van Toetsing en Afsluiting voor iedere afdeling.
Herkansing	Het centraal eindexamen kent in de regel één herkansingsmogelijkheid. Dit is wettelijk vastgelegd. Binnen het schoolexamen kan een school zelf een herkansingsregeling bepalen. Deze staat voor NSG Groenewoud beschreven in het Algemeen deel van het Programma van Toetsing en Afsluiting voor iedere afdeling.

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

In het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en de daarbij behorende bijlagen worden alle door de wet vereiste toelichtingen met betrekking tot het organiseren en het afnemen van de profiel- en vakspecifieke onderdelen van het Schoolexamen (SE) gegeven. Dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) wordt jaarlijks vóór 1 oktober door het bevoegd gezag vastgesteld en toegezonden aan de inspectie.

Artikel 3a

Mevr. Esther Geurts-van Ham is de examensecretaris voor de afdelingen vmbo-t en havo. Mevr. Giselle Loeffen is examensecretaris voor de afdeling vwo.

Artikel 3b

De examencommissie bestaat uit de volgende drie leden:

Mevr. Esther Geurts-van Ham, mevr. Ellis Deeder en dhr. Wim Beerkens

Wanneer een lid van de examencommissie ook wettelijk vertegenwoordiger is van een leerling, dan zal deze terugtreden bij situaties waarbij deze leerling is betrokken.

In het geval de overige leden van de commissie niet tot een meerderheidsbesluit kunnen komen, wordt een onafhankelijk derde lid aangewezen t.b.v. het te nemen besluit.

Toegevoegd artikel:

Artikel 5a Handelwijze fraude/onregelmatigheid bij papieren examens

1. Indien een surveillant waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
2. De kandidaat wordt - als het enigszins mogelijk is - in staat gesteld het werk af te maken.
3. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad.
4. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt dit blad vervolgens ingenomen.
5. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
6. Uiterlijk direct na afloop van het examen wordt de rector/bevoegd gezag van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De rector stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
7. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de rector/bevoegd gezag een beslissing betreffende de daadwerkelijke fraude en de eventueel te nemen maatregelen.
8. De kandidaat en bij minderjarigheid diens ouders/verzorgers, wordt schriftelijk van de beslissing van de rector/het bevoegd gezag in kennis gesteld. De kandidaat wordt vanzelfsprekend gewezen op de beroepsmogelijkheid.
9. De rector/het bevoegd gezag stelt tevens de inspectie op de hoogte van haar beslissing.

Enkele voorbeelden (niet uitputtend) van vormen van fraude door een kandidaat zijn:

- (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
- examenwerk van een ander inleveren;
- gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen bijvoorbeeld een instrument waarmee je contact kunt leggen met iets of iemand buiten de examenzaal (zoals een mobiele telefoon of smartwatch);

- tijdens een examen afkijken of overleggen met anderen;
- tijdens een examen gelegenheid geven tot afkijken;
- aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
- digitaal of op een andere wijze verspreiden van examenmateriaal voordat het examen begint.

Opmerking Gebruik maken van Artificial Intelligence (AI), zoals ChatGPT, tijdens toetsen of bij praktische opdrachten mag alleen met toestemming van de docent. Gebruik van door AI gegenereerde teksten is verboden. NSG Groenewoud onderzoekt nog óf en zo ja, welke richtlijnen er te maken zijn om onrechtmatig gebruik van AI tegen te gaan.

Artikel 9

Het schoolexamen rekenen wordt op havo en vmbo-t afgenomen in het eindexamenjaar. Op het vwo doet iedere kandidaat verplicht eindexamen in wiskunde (A, B of C).

Toegevoegd artikel:

Artikel 10a Gang van zaken tijdens het schoolexamen (SE)

1. Tijdens een toets van het Schoolexamen (SE) worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook aangaande de opgaven gedaan.
2. Het is de kandidaat niet toegestaan om elektronische apparatuur in het examenlokaal mee te nemen, behalve de toegestane rekenmachine en de bij de luistertoetsen toegestane hulpmiddelen.
3. Het werk mag niet met potlood gemaakt worden (uitgezonderd tekeningen en grafieken). Het gebruik van correctievloeistof is verboden.
4. Het gebruik van hulpmiddelen is de kandidaat toegestaan voor zover deze vermeld zijn op het voorblad van de toets.
5. De kandidaat is verantwoordelijk voor het meebrengen van toegestane hulpmiddelen die nodig zijn voor het maken van de toetsen. In het geval van een luistertoets bijvoorbeeld betreft het een opgeladen laptop en werkende oortjes.
6. Kandidaten mogen, na inlevering van het werk, de examenzaal verlaten vanaf één uur na aanvang van de zitting tot een kwartier voor het einde van de zitting. Gedurende het laatste kwartier van de zitting mag geen der kandidaten de examenzaal verlaten om onnodige ordeverstoring te voorkomen.
7. Gemaakt werk dat eenmaal de examenzaal heeft verlaten, mag niet meer worden ingeleverd. Een kandidaat die de examenzaal heeft verlaten, mag niet meer

worden toegelaten, ook niet wanneer hij buiten de zaal constateert dat hij niet alle opgaven heeft gemaakt.

Artikel 11 lid 3c

Omdat de planning rondom de afname van mondelingen nauw luistert, kan er door de docent bij gelegenheid van te laat verschijnen van een kandidaat in overleg getreden worden met de afdelingsleider. Deze kan als gemandateerde van de rector direct besluiten hoe om te gaan met deze onregelmatigheid.

Bij luistertoetsen, die tegenwoordig individueel op de laptop gemaakt worden, kan de algemene regel bij te laat komen gehanteerd worden (Artikel 17, lid 8).

Artikel 11 lid 4

De eerste alinea is ook de huidige gang van zaken op NSG Groenewoud, met dien verstande dat niet de rector of de examensecretaris, maar de betreffende afdelingsleider op de hoogte wordt gesteld. Om praktische redenen wordt het bericht van verhindering genoteerd door verzuim en wordt vervolgens de afdelingsleider op de hoogte gesteld.

De tweede alinea kan ingezet worden door de afdelingsleider, wanneer er een gerede twijfel is over de betrouwbaarheid van de eerdere absentiemelding.

Toegevoegd artikel:

Artikel 14a Verschil van mening

1. Wanneer een kandidaat van mening is dat de aan hem toegekende beoordeling van een onderdeel van het Schoolexamen (SE) niet in overeenstemming is met de door hem bij dat onderdeel geleverde prestatie en nadat de kandidaat hierover met de examinerator geen overeenstemming heeft kunnen bereiken, kan hij zich wenden tot de commissie beoordelingsgeschillen met het verzoek deze beoordeling alsnog te wijzigen. Dit verzoek dient uiterlijk drie dagen na bekendmaking van de betreffende beoordeling schriftelijk en gemotiveerd te worden ingeleverd bij de afdelingsleider.
2. De commissie beoordelingsgeschillen bestaat uit de rector, de afdelingsleider en een of twee docenten van het betreffende vak. Bedoelde docent(en) worden daartoe door de sectie aangewezen; onder hen is niet de examinerator in kwestie.

3. De commissie hoort de kandidaat en de examiner en neemt binnen een week na indiening van het bezwaarschrift een beslissing die terstond aan betrokkenen wordt meegedeeld. Tegen deze beslissing is geen beroep mogelijk.

De commissie beoordelingsgeschillen kan de examencommissie raadplegen.

Artikel 20 en Artikel 25 lid 7

Voor NSG Groenewoud niet van toepassing, omdat wij geen VMBO-GL (gemengde leerweg) aanbieden.

Toegevoegd artikel:

Artikel 28a Bewaren schoolexamenwerk

Het werk van het Schoolexamen (SE) der kandidaten wordt door de examiner bewaard tenminste tot en met de controle en ondertekening door de kandidaten van de SE-lijst aan het eind van elk schooljaar; in het examenjaar tenminste tot en met de controle en ondertekening door de kandidaten van de lijst met eindcijfers van het schoolexamen. (Zie ook artikel 13)